

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Коломийський навчально-науковий інститут
Кафедра філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРФОГРАФІЧНИЙ ПРАКТИКУМ

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (українська мова і література)»
першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти
Професійна кваліфікація: Вчитель початкових класів закладу загальної
середньої освіти

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.

м. Коломия– 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Орфографічний практикум
Викладач (-і)	доц. Макарук Ольга Любомирівна
Контактний телефон викладача (-ів)	+380509802793
Е-mail викладача	olha.makaruk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Понеділок, 14.00-16.00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні орфографічні норми української літературної мови.

Зміст навчальної дисципліни сприяє засвоєнню правил написання слів, а також системи правил мови, які регламентують способи передавання мовлення на письмі.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Орфографічний практикум» є: активізація, поглиблення та систематизація знань, одержаних студентами у школі; підготовка студентів до засвоєння інших предметів лінгвістичного циклу; зацікавлення студентів актуальними проблемами правопису з метою подальшого їх дослідження. «Орфографічний практикум» передбачає в багатьох випадках відновлення й закріплення орфографічних навичок, роботу над удосконаленням культури зв'язного усного і писемного мовлення.

Основними завданнями курсу є: 1) ознайомити студентів з основними поняттями та категоріями орфографії; показати взаємозв'язок орфографії та орфоєпії шляхом зіставлення фонетичного та морфологічного принципів правопису; виробити стійке розуміння історичного й диференційного принципів українського правопису.

2) актуалізувати знання про правопис, набуті в середній школі, та поглибити їх; виробити потребу формування на основі теоретичних знань стійких практичних навичок використання основних орфографічних норм.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні результати навчання:			
5. Організація навчання			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	-		
практичні	30		
самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ вибіркова
2	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	1	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Тема 1. Мова як універсальний засіб спілкування. Основні норми сучасної української літературної мови		2	4
Тема 2. Орфографія. Орфограма. Види орфограм. Орфографічне правило. Принципи української орфографії. Графіка. Алфавіт.		2	4
Тема 3. Орфоепічні норми сучасної української літературної мови. Засоби милозвучності в діловій українській мові. Уживання сполучників «і», «й», «та», прийменників «у», «в» тощо		2	4
Тема 4. Особливості правопису й вимови слів українського походження відповідно до норм оновленого українського правопису. Уживання літери «и» на початку слова		2	4
Тема 5. Правопис та вимова слів і буквосполучень іншомовного походження		2	4
Тема 6. Зміни приголосних при		2	4

словотворенні			
Тема 7. Спрощення приголосних звуків		2	4
Тема 8. Подвоєння, подовження приголосних звуків		2	4
Тема 9. Велика літера		2	4
Тема 10. Правопис префіксів		2	4
Тема 11. Особливості вживання й правопису самостійних частин мови та їх форм у професійному мовленні		2	4
Тема 12. Специфіка використання службових частини мови у фаховому тексті		2	4
Тема 13. Фемінітиви в сучасній українській літературній мові		2	4
Тема 14. Правопис власних назв (прізвищ, установ, організацій тощо). Уживання великої літери у власних назвах		2	4
Тема 15. Загальний огляд основних змін у новій редакції Українського правопису 2019 року		2	4
Загальна кількість		30	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів університету. Система оцінювання включає поточний, модульний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і передбачає усні відповіді здобувачів на теоретичні питання. Здобувач може отримати додаткові бали за результати неформальної освіти як результати навчання з навчальної дисципліни, що відображають зміст окремих її тем (але не більше 10 балів) (див. «Політика навчальної дисципліни») відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>
--	---

	<p>Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Залік – 50. Участь в роботі впродовж семестру – 50 балів (оцінки за практичні завдання – 25 балів, за самостійну роботу – 25 балів).</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Вид роботи – доповідь, повідомлення, презентації. Тестові завдання передбачають вибір правильного варіанта відповіді.</p>
Практичні заняття	<p>Максимальна оцінка – 25 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання 90% практичних занять. При виставленні допуску до екзамену враховуються навчальні досягнення здобувачів (бали), набрані за поточні опитування під час аудиторних годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали за результатами неформальної освіти.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю – залік .</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня.

Академічна доброчесність: здобувачі повинні дотримуватись правил академічної доброчесності при підготовці матеріалів доповідей, повідомлень, демонструвати відповідний рівень загальної культури, діяти на засадах соціальної відповідальності, керуватися нормативно-правовими документами: Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять: порядок та організація контролю знань визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf

Неформальна освіта: Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Ажнюк Б., Стріха М. Про нову редакцію українського правопису. Літературна Україна. 2018. № 30. С. 7.
2. Данильчук Д. В. Український правопис: тексти лекцій. К.: ВПЦ "Київський університет", 2013. 60 с.
3. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. К.: Наукова думка, 2019. 288 с.
4. Шкуратяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс: навч. посіб. К.: Вища школа, 2007. 823 с.

Допоміжна:

1. Баранчук, О. Правопис НЕ з дієсловами:[урок української мови]. Українська література в загальноосвітній школі. 2015. № 2. С. 47–48.
2. Головашук С. І. Словник наголосів. К. : Наук. думка, 2003. 320 с.
3. Голуб Н. Основні принципи української орфографії. Диво Слово. 2016. № 10. С. 24 - 28.
4. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Рекомендації з найскладніших уживань та проблемного правопису слів. Українська мова й література в школах України. 2017. № 7-8. С. 45–48.
5. Зміни до правопису. 3 червня 2019 року фінальний текст нової редакції "Українського правопису" опублікували на офіційних сайтах Міністерства освіти і науки та Національної академії наук. Освіта України. 2019. № 23. С. 1, 9.
6. Омельчук О. Наукове і ненаукове в проекті нової редакції українського правопису 2018 року. Українська мова й література в школах України. 2018. № 11. С. 3–6.
7. Проект, пів Києва, онлайн та фемінітиви. Що там у новій редакції правопису? Українська мова та література. 2019. № 6. С. 32–38.
8. Хом'як І. Компетентнісний підхід до навчання правопису української мови. Українська мова й література в школах України. 2017. № 11. С. 17–21.
9. Щасна Н. І. Правопис слів іншомовного походження. Конспект уроку. Вивчаємо українську мову та літературу. 2015. № 16-18. С. 53–56.

Електронні ресурси

1. <http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/>
2. <http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/>
3. <http://www.madslinger.com/mova/pravopys-2007/>
4. <http://slovopedia.org.ua/35/53392-0.html>
5. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
6. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

7. <http://litton.org.ua/orfografiya/xochu-but-i-gramotnim>
8. <http://osvita.ua>
9. <http://www.mova.info>
10. Блог «Центр культури української мови» Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: <http://centrkum.blogspot.com/>
11. Офіційний сайт української мови. URL: https://ukrainskamova.com/publ/chinnij_pravopis/sintaksis_i_punktuacija/7
12. Сайт електронної бібліотеки «Україніка» НАН України. URL: <http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/UA/elib.exe>.
13. Сайт Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України. URL: <http://www.inmo.org.ua/library.html>.
14. Сайт Інституту української мови НАН України. URL: <http://www.nas.gov.ua>.

Викладач

кандидат педагогічних наук, доцент
Ольга МАКАРУК